Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta HE 25/2020

Hallituksen esityksessä ehdotetaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) väliaikaista muuttamista. Esitys koskee laissa tarkoitettujen ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaista rajoittamista.

Ehdotuksen mukaan ravitsemisliikkeet olisi pidettävä suljettuna ja niiden olisi lopetettava tuotteiden tarjoaminen asiakkaille ravintoloiden tiloissa. Sulkemista koskevat säännökset olisivat voimassa 31.5.2020 saakka.

Sulkeminen koskisi kaikkia ravintoloita, anniskelupaikkoja, kahviloita ja yökerhoja. Majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 3 momentissa tarkoitetut henkilöstöravintolat saisivat olla jatkossakin avoinna. Tämä tarkoittaisi, että esimerkiksi koulujen, päiväkotien, sairaaloiden ja vanhainkotien ravintolat ja työpaikkaruokalat voisivat olla avoinna.

Ehdotus mahdollistaisi jatkossakin ravintolatuotteiden ulosmyynnin. Käytännössä tällä mahdollistettaisiin ravintolatuotteiden myynti suoraan asiakkaille, ravintoloiden omat ruoan toimituspalvelut sekä ruokalähettien toiminta.

Esityksessä säädettäväksi ehdotettava ravitsemisliikkeiden aukiolon rajoittaminen merkitsee puuttumista perustuslain 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen. Ehdotettavien elinkeinovapauden rajoitusten voidaan arvioida olevan merkitykseltään huomattavia. Erityisesti anniskeluun keskittyvien ravintoloiden osalta esityksen voidaan katsoa merkitsevän kyseisen elinkeinotoiminnan määräaikaista kieltämistä tai vähintäänkin luvan määräaikaista peruuttamista.

Säädettäväksi ehdotettavien rajoitusten tavoitteena on väestön terveyden suojeleminen ja terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn säilyttäminen.

Ravintoloissa tapahtuvan ihmisten välisen kanssakäymisen rajoittamista voidaan vallitsevissa olosuhteissa kuitenkin pitää vähäisimpinä tehokkaana, ja näin ollen oikeasuhtaisena keinona koronavirus-pandemian torjunnassa tärkeiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Esitettyjen rajoitusten tavoitteena olevat yksilöiden perustavien perusoikeuksien turvaamiseen liittyvät tavoitteet ovat perusoikeusoikeusjärjestelmän kannalta huomattavan painavia ja hyväksyttäviä.

Ehdotukseen sisältyvää elinkeinovapaudesta tehtävää tilapäistä poikkeusta on pidettävä perustuslain 23 §:n tarkoittamalla tavalla välttämättömänä yksilöiden perusoikeuksien turvaamiseksi ja julkiseen valtaan kohdistuvien velvoitteiden täyttämiseksi.

Kunnioittavasti,

Liisa Huhtala

Hallitusneuvos